

Веселка

THE RAINBOW A CHILDREN'S MAGAZINE

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

РІК XXX ЛИСТОПАД 1994 Ч. 11. (477)

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В АМЕРИЦІ УРОЧИСТО ВІДЗНАЧИЛА ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Учень Школи Українознавства в Кергонксоні, Н.Й., Руслан Бень деклямує вірш Євгена Кришенка «Живий ланцюг» на святі Третьої річниці Незалежности України, що відбулося тут 22-го серпня 1994 р.

Марійка ПІДГІРЯНКА

ПРОБУДЖЕННЯ

Снилось мені ясне сонце,
Що в хаті світило, -
А то лиш так моя мама
Дивилася мило.
Приснивсь мені легкий вітрик,
Що пестив колосся, -
А то мені моя мама
Гладила волосся.

Снилась мені ягідочка,
Як мед солоденька, -
А то мене цілувала
Мама дорогенька.
Снилось мені, що на крилах
Я вгору несуся, -
А то мене із постелі
Піднесла матуся.

Леся ХРАПЛИВА

ПРИВІТ ЛЬВОВУ!

— Ні, мій сину!
В ту хвилину
Журавлів не той був спів,
Не такі листки летіли
Поміж гамір, поміж стріли
На далекий, вільний Львів...

— Мамо, мамо,
Чи так само
Журавлі летіли там,
У ті дні листопадові,
Що були колись у Львові,
Що казав наш братчик нам?..

Так, мій сину:
Ту хвилину
Вітер порохом замів,
Та колись вона ще буде,
Коли виростеш у люди
І здобудеш рідний Львів!

Мамо, мамо,
Чи так само
Листя падало з дерев,
Як вставала давня слава
І була своя Держава,
Як ревів наш гордий лев?..

З кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Річна передплата становить у ЗСА — 10.00 дол., у інших країнах — рівновартність цієї суми. Для членів УНС 7.00 дол. Ціна окремого числа 1.00 дол. Ціна подвійного числа — 2.00 дол. Ціна „Веселки" з пересилкою повітряною поштою до европейських країн — 35.00 амер. дол.

„Веселка" виходить з 15-го вересня 1954 року.

Головний редактор:
Любов Дмитришин-Часто

Редакційна колеґія:
Г. Черінь, С. Кузьменко, Л. Шанта, В. Багірова (Україна), Н. Турчманович, В. Юрченко, Л. Храплива-Щур (Канада).

THE RAINBOW — VESELKA
Обкладинка роботи Еріки Слуцької

Published monthly, except June to September — bimonthly at Jesery City, New Jersey
30 Montgomery Street — Jersey City, New Jersey 07302
Subscription $10.00 per year, UNA members $7.00 per year.
Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

На обкладинці: ілюстрація Еріки СЛУЦЬКОЇ — У День Подяки буде портрет мій всюди.

Михайло МАМОРСЬКИЙ

Ілюстрація Святослава ГОРДИНСЬКОГО

У ТІ ДНІ ЛИСТОПАДОВІ

В цей пропам'ятний день листопаду
Ми зійшлись у велику громаду
Поклонитися тіням борців,
Що за рідний боролися Львів.

Бо за Львів хто боровся, хто згинув,
Той прославив усю Україну,
Бо і Київ, і Харків, і Львів —
Це земля його предків - батьків.

Бо за Львів хто боровся завзято,
Боронив і зелені Карпати,
І поліські, й волинські гаї, —
Землі предківські, рідні, свої.

В цей пропам'ятний день листопаду
Ми зійшлись у велику громаду
Переслати далеко у світ
Львову нашому теплий привіт.

Місто нашої туги й любови,
Незабутній, далекий наш Львове!
Стій на варті, чекай на ту мить,
Аж новий листопад зашумить!

БЕРЕЖАНСЬКА БОЖА МАТИ

Там, де кінчається Поділля і починається Опілля, в долині річки Золотої Липи, оточене зеленими узгірями та уквітчане мальовничими садками, розкинулось містечко Бережани. Воно ще знане з того, що в нім стоїть камінний замок та є величезний став. Тут учився колись Маркіян Шашкевич, а потім Богдан Лепкий — обидва славні українські поети та письменники.

Старі люди оповідають, що в давні часи на передмісті Адамівки стояла церква. У цій церкві над престолом висіла дуже гарна, прикрашена золотом ікона Пречистої Діви Марії з Дитятком Ісусом на руках. Ніхто не знав, хто намалював цю ікону. Вона виблискувала оздобами та наділяла український нарід Божою ласкою та любов'ю. Прославляючи Божу Матір, люди називали її Опікункою і Заступницею. Вони з усіх сторін приходили до церковці просити ласк для хворих і нещасних.

Та настало лихо. Над українською землею запанували поляки. В Бережанах оселився польський дідич, Сенявський. Раз, зайшовши до церкви, побачив ікону. Він казав забрати її з церкви і примістити в костьолі. Але й сюди приходили наші люди та в молитвах просили Матері Божої опіки і заступництва.

В Адамівці жила вдова Гориничка. В неї була доня Мартуся, красуня на все містечко. Раз Мартуся перестудилася і захворіла. Ніякі лікарі не могли її вилікувати. Здавалося, що вона умре...
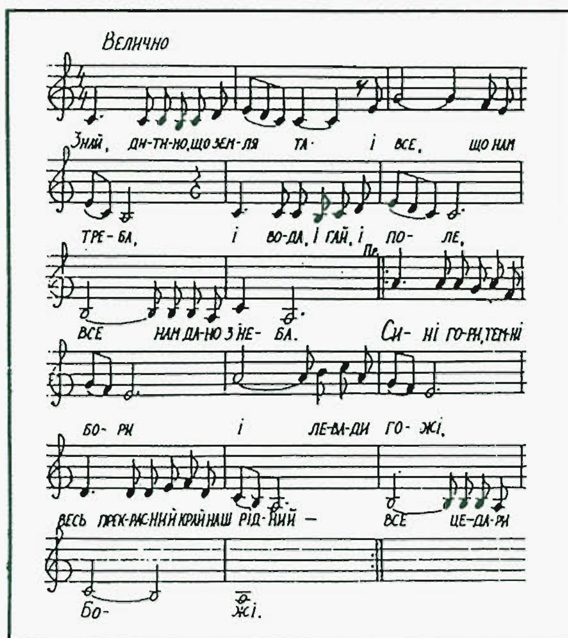
У снігову ніч та хуртовину вдова побігла до лікаря по ліки. Вона дістала ліки, але вже на мала надії, що її доня видужає. Тоді вона стала молитися і благала Пречисту, щоб вона врятувала Мартусю від смерти. І сталося чудо... Зненацька перестав іти сніг, затих вітер, і в тишині пролунав голос: ,,Ходи за мною!"

Наче в сні, вдова пішла за цим голосом і опритомніла аж тоді, як побачила, що вона стоїть біля церковці. Двері не були замкнені, і вдова зайшла до середини. І знов здивувалася, чому голос кличе її за собою, хоч знала, що ікона не висить у церкві, а в костьолі. А ще більше здивувалася, коли на престолі побачила ікону, яку звідси забрав колись дідич Сенявський.

Вдова впала на коліна і довго молилася, поки не почула з небесних висот слова: ,,Встань, Гориничко, та йди до своєї доні!" Вдова пішла до дому. А тут дочка ставала з години на годину здоровішою. За кілька днів Маруся була міцна і здорова як колись.

І рознеслася слава про це чудо по всіх Бережанах. До сьогодні тамошні люди пам'ятають це чудо в церкві на Адамівці.

Пояснення-словничок: **узгір'я** — hill, upland; **передмістя** — suburb; **ікона** — sacred image; **оздоба** — ornament, decoration; **ласка** — grace, favour; **зненацька** — suddenly; **слава** — glory, fame; **дідич** — landlord.

Муз. М. Шалайкевич

ВСЕ ЦЕ — ДАРИ БОЖІ

І душа, і серце наше,
І сила, й спромога,
І талант, і здібність наша
Дані нам від Бога.

Полюбім це красне й добре,
Усе що від Бога,
Це до щастя й добробуту
Найкраща дорога.

Приспів:
Сині гори, темні бори
І левади гожі.
Весь прекрасний край наш рідний
Все це — дари Божі.

ДИТЯЧА ТВОРЧІСТЬ

Діти Школи Українознавства при церкві Христа Царя, у Бостоні, (директор Стефанія Майкут) пробують свої сили у «красному письменстві», творячи свої власні оповідання на теми прочитаних книжок та різних подій.

Мар'яна Колінчак, 10 років

Родина Качуровських

Леся Бризгун-Шанта

Це книжка про родину качок. А було це коло озера. Там жила качка, яка називалася пані Качуровська. Вона сиділа в своєму гнізді і висиджувала вісім ячок. Коли пані Качуровська заснула на годинку, її щось збудило. Вона побачила вісім маленьких каченят, які бігали біля неї. Незадовго каченята вміли плавати і занурюватися.

Серед усіх найкраще вміло плавати каченятко, яке звалося Квакун. Воно хотіло мати крила як в мами і в тата, і літати також. Одного разу, коли воно втікало від пса, каченятко пробувало летіти і в цей час воно піднялося вгору. Незадовго й інші навчилися літати. В кінці літа каченята готувалися летіти в теплі краї. Каченята побачили великий ключ і спиталися мами і тата, чи вони можуть летіти з ними. Мати дозволила, і вони всі полетіли з іншими качками.

Мені ця книжка дуже сподобалась. Я б порадила комусь іншому цю книжку прочитати. Мені найбільше сподобалася та частина, коли маленьке каченятко перше почало літати, воно було сильніше від усіх.

Адріян Мартин

ЧОРНОБИЛЬСЬКА КАТАСТРОФА

Вісім років тому, 26-го квітня 1986 року, в Чорнобилі сталася катастрофа. Один з реакторів перегрівся та вибухнув. Середня частина реактора почала плавитися. Це сталося серед ночі, так що ніхто зразу не знав про це. У Швайцарії науковці зауважили, що було дуже багато радіяції в повітрю та старалися довідатися звідки ця радіяція приходить. Вони вкінці дослідили, що радіяція приходила з Чорнобиля.

Діти бавилися в парках. Люди не знали, що щось сталося. Пройшло кілька днів, заки людей з Чорнобиля почали вивозити автобусами. Через цю радіяцію деякі люди повмирали, а багато людей похворіло.

Мирося Кищенюк, 10 років

КАТРУСИНІ КНИЖКИ

Сонце рано засвітило. Катруся зірвалася з ліжка, скоренько вмилася, вдягнулася та поснідала. Тоді взяла кошик та побігла з хати. Вона пішла збирати ягоди. Скоро до школи піде і мусить мати гроші на книжки.

Катруся цілий день збирала ягоди, а на вечір пішла додому. «Завтра, - сказала вона, - я піду на ярмарок і продам свої ягоди. Тоді я зможу купити книжки».

Картуся пішла на ярмарок і продала свої ягоди. У перший день школи Катруся гордо підійшла до вчительки і каже: «Це є мої гроші на книжки!» Вчителька подивилася на Катрусю і каже: « Катрусю,

Віра БАГІРОВА

Вітер листя продавав

Вітер листя продавав
З дуба, вишні, м'яти.
Купували, бо не брав
Ні копійки плати.

Лиш одне собі придбав -
Хмарку на перину.
Каже: — Я попрацював,
А тепер спочину.

Галина КИРПА

ПІЗНІЙ ПЕЙЗАЖ

Ясне й прозоре полотно полів.
Вітри - в калинових вінках червоних.
Останній передсніжний цвіт землі.
Це знову - вперше.
Знову - як ніколи.

ми тут не продаємо книжок. Я вам даю їх на цілий рік задармо».

Ой, Катруся почервоніла і сіла на своє місце.

Андрій Микита

Пригоди Мюнхгаузена

Е. Распе

Я прочитав книжку *Пригоди Мюнхгаузена*, яку написав Е. Распе. Ця книжка є про барона, який називається Барон Мюнхгаузен. Він всюди їде та має багато пригод. Його пригоди дуже дивні та смішні.

Одного разу Барон Мюнхгаузен їхав верхи на коні підчас страшної сніговії. Він прив'язав коня до малого стовпа, а сам ліг спати коло нього. Вранці, коли Барон Мюнхгаузен збудився, побачив, що він у селі. Шукав всюди свого коня і нарешті побачив, що кінь прив'язаний на самім вершку церкви. Тоді він зрозумів, що той стовп, до якого він коня прив'язав, насправді був вершком хреста на церкві. Коли сніг стопився, барон легко спустився на землю, а кінь залишився далі прив'язаний.

Моя улюблена частина книжки, - коли Барон Мюнхгаузен обхитрив ведмедя. Вона смішна, і я думаю, що то був мудрий спосіб, щоб обхитрити ведмедя. Барон Мюнхгаузен посмарував медом стовп, де прив'язується коня до воза (*дишло - ред.*) Ведмідь прийшов та почав облизувати мед. Коли в однім місці вилизав, то тоді далі посувався ближче воза. Він так їв, аж поки той стовп вийшов через нього на другий бік. Тоді Барон Мюнхгаузен узяв цвях і прибив з другого кінця стовпа, щоб ведмідь не міг втекти.

Прощання з осінню

Сірі, похмурі, важкі хмари нависли над горизонтом. Відчувалося, що буде дощ. Раз-у-раз зривався поривистий, холодний вітер, ніби нагадуючи людям і всім тваринам, що прийшов час і йому погуляти широкими неозорими просторами, ще не зовсім опустілими від врожаю. Повітря було сирим і непривітним. У лісі ж, між густими заростями кущів та поміж молодими соснами, дубочками, було затишно й тепло. Ось молодий розлогий дубочок, немов смолоскип, палає своїм яскравим жовтобагряним вбранням на фоні темнозеленої хвої.

На ліси та поля нестримно наступала золота осінь. Хвойні дерева між собою тихо шепотіли, витворюючи якусь чарівну мелодію, сумну і щемливу, підкреслюючи тим, що вже минуло красне літечко, ласкаве тепле сонечко, бо вже воно кожного дня ховається від нас за густими, ледь проглядними хмарами.

Пробираюся поміж колючими гілками, з надією знайти хоч кілька грибів. Перед очима - то тут, то там - горять великі яскравочервоні, з білими цятками, мухомори. Та вони отруйні.

Несподівано з-під куща вискочив заєць. Великий, гарний сірий вухань. Бігти йому було важко - перешкоджала висока суха трава, борозни та купки молодих саджанців хвойних дерев. На невеликій віддалі спинився і докірливо глянув у мій бік. Весь його вигляд ніби говорив:

— Від вас тепер у лісі просто спокою нема, часто треба тікати, шукати іншого пристановиська, більш безпечного місця, бо ворогів у нас чимало...

Жаль мені стало лісового друга:

— Хай щастить тобі, любий, полохливий зайчику! — шепнув я йому.

І тут при виході, на узліссі, мені пощастило. Біля старих пеньків росли ніким не помічені опеньки. Далі - під густими заростями ожини, під трухлявим пеньком - знову гарна купка з симпатичними шапками. Тільки встигай збирати! Знайшлося також кілька підберезників і один білий гриб.

Десь з глибини лісу долинуло сумне крукове «Кру-кру»... Повертався додому уже з хорошим настроєм, бо моя торбина була вщерть наповнена щедрими дарами хвойного лісу. Буде сьогодні смачна вечеря - смажені опеньки...

Вздовж дороги, по одній стороні чорніла свіжа масна рілля, яка надавала осінньому пейзажеві сумного, непривітного відтінку, а по другій - радували око зелені дружні молоді сходи озимини. Сільські господарники добре подбали про майбутній урожай хлібної ниви.

Йосип Кузьма

Леся ШАНТА

КУДЛАЙ

В одному передмісті жив собі бідний, дуже бідний чоловік. Всі називали його жебраком.

Жив він у низькій дерев'яній хатині, коло занечищеної річки. Маленька піч на дерево, ліжко, стіл, два крісла та ще кошичок-ліжко для собаки — ось і всі речі бідного чоловіка.

Мав він білого, кудлатого собаку.

Як не було війни і кращі були милостині, бо люди мали всього вдостатку, жебрак мав за що купити собі й песикові їсти. Та з війною настала така біда, що і бідний чоловік, і песик голодували.

Скоро дійшло до того, що жебрак вирішив втопити песика, бо не міг дивитися, як він мучиться, весь час голодний та спраглий.

Взяв він його на річку, прив'язав шнурок до шиї, а до шнурка причепив великий камінь. Попрощався з песиком і штовхнув його так сильно у воду, що аж капелюх йому впав з голови, і то просто в річку.

Жаль йому було песика, та що мав робити? Смерть з голоду стояла обом їм за плечима. Жаль було і капелюха. Тепер, в холодні дні, не матиме чим прикрити сивої голови.

Іде він поволі до своєї халупки. Згорблений, сумний — втратив же найліпшого і єдиного друга — песика Кудлая! Нема й капелюха!

Коли доганяє його Кудлай. Шнурок ще має на шиї, але без каменя. А в зубах тримає капелюх свого господаря.

Соромно стало бідному чоловікові. Він притиснув до себе свого вірного друга Кудлая, попросив у нього вибачення за нерозумний вчинок і вже ніколи-ніколи з ним не розлучався.

Таня ГУК

ЧЕРВОНОПЕРИЙ ПІВЕНЬ

В нашому дворі було багато курей і один старий, сірий півень. Він був уже такий старий, що нераз, співаючи, не міг дотягнути свого кукурікання до кінця. Остроги на його ногах були такі великі, що він мусів ходити дуже уважно, щоб не поранити собі ніг.

Якраз тоді старий півень сидів собі під тином і дрімав, коли раптом почув голос старої курки: — Дивись, що діється. Появився новий півень, а ти спиш.

— Де? — скипів злістю старий півень, розкривши очі.

Він побачив серед двору молодого красуня.

— Я його зараз знищу! Не дозволю, щоб у моєму дворі розпоряджався новий господар!

Старий півень підскочив угору й хотів перебратися через рівчак. Раптом зупинився, бо поранив собі ноги острогами.

Саме тоді з другого краю двора з-під кущів появилася квочка зі своїми численними золотистого кольору курчатками. Попереду біг Головатенький. Так його прозвали братіки й сестрички, бо мав велику голову. Він перший вилупився з яєчка й через те був найстаршим і найзавзятішим у сім'ї. Він скрізь був перший: до їжі, до забави, до бійки, чи до погоні за метеликами або комашками. Мама завжди боялася, щоб йому не трапилася якась біда й кликала синка до гурту.

Побачивши нове диво — Червоноперого Півня, головатенький мерщій перший побіг до нього. Саме в той час над двором кружляв хижий голодний шуліка. Він уже давненько зауважив, що на обійсті є квочка й ждав нагоди спіймати хоч одне курча. Головатенький відділився від мами. Шуліка уникав сутички з квочкою, бо була дуже сердита. Тепер шуліка стрілою злетів із висот і ось-ось мав кігтями схопити курчатко. Саме тоді підбіг Червоноперий Півень і так запіяв, так закукурікав, що шуліка відлетів із переляку.

Все домашнє птаство, яке з запертим віддихом спостерігало цю жахливу сцену, розкудкудакалося, розґеґалося, розквакалося, розбулькотілося на все горло. Навіть старий півень став кричати з усіх сил. Собака, почувши метушню й гамір, став і собі гавкати. Ми також вибігли з хати побачити, що трапилося.

Напів живий зі страху Головатенький забув за свою матінку й скрився за Червоноперого Півня, який докоряв йому за непослух мамі. З радости, що дитина живе, квочка підбігла до них і не знала, що їй робити — чи дякувати півневі, чи картати синка за його неслухняність.

Головне — мама-квочка була щаслива, що все скінчилося гаразд. З нею тішилося все птаство на обійсті.

Вольдемар БОНЗЕЛЬС *Ілюстр. Еріки СЛУЦЬКОЇ*

БДЖІЛКА МАЙЯ

Переклад з німецької мови
(Продовження. Початок у числі за червень 1993 р.)

XV

Та розпука маленької бджілки невдовзі обернулась в непохитну рішучість. Вона згадала про те, що вона - бджола. - Сиджу я тут, плачу і виливаю свої жалі, - подумала вона, - а в мене ж є і розум, і сила. Небагато ж честі од цього моєму народові і моїй королеві. Однаково ж мені судилося вмерти, але я хочу бодай вмерти почесно і випробувати всі засоби, щоб врятувати своїх.

Здавалося, вона зовсім забула, що увесь цей довгий час жила оддалік від отчини. Ніколи ще вона не почувала себе такою близькою своєму народові і так тісно зв'язаною з ним. Те, що вона знала про майбутній напад шершунів, накладало на неї величезну відповідальність і надавало їй рішучости і мужности.

— Коли моїм кровним судилося загинути, то загину і я, - думала вона, - але перше я спробую зробити все, щоб врятувати їх.

І забувши про страх, Майя гукнула:

— Най живе королева!

— Тихше там! — почула вона зокола грізний голос. Леле, який то страшний був голос! Він, мабуть, належав вартовому, що дозором обходив твердиню. Очевидячки, ніч давно наступила.

Як тільки кроки вартового затихли, Майя взялася до роботи, щоб поширити шпарку до залі. Розгризати крихку стіну було не так важко, але пройшло немало часу, поки діра стала досить великою. Нарешті, їй пощастило пролізти до залі. Вона зробила це обережно, але серденько її мало не вискочило з грудей: вона знала, що загине, якщо її зловлять. Звідкись, з глибин твердині, долинало до бджілки мирне, густе хропіння.

Заля була повна блідого голубого світла, що проходило через вхідні двері. Це місячне світло, зрозуміла Майя, і почала обережно посуватись у той бік попри стіні. Вузький хід вів із залі до виходу. Саме звідти і проникало нічне світло. Майя тяженько зідхнула, побачивши далеко в високості нічну зірку. - О, свобода, - прошепотіла вона. В проході було зовсім ясно. Потихенько, крок за кроком, просувалась вона наперед, до брами. - Коли я пурхну тепер, то зараз буду на свободі, - думала бджілка, і серце її забилося. Раптом в тіні брами вона побачила вартового, що стояв, обпершись на колюмну.

Бджілка прикипіла до місця. Всі надії її розтанули, як дим. Вийти цією дорогою не було змоги. Що діяти? Ліпше вернутись, - подумала вона, - але вигляд велетня біля брами привернув її увагу. Він дивився в освітлену місяцем далечінь і, здавалося, увесь був зайнятий своїми думками: злегка схиливши голову наперед, він підпер підборіддя рукою. Як сяяв його золотий панцир! Щось в його постаті зворушувало Майю. - У нього такий сумний вигляд, - по-

думала вона, - і який він гарний, яка в нього благородна постава, як гордо блищить його зброя. Ні вдень, ні вночі він не скидає її, все готовий до битви і смерти...

Майя зовсім забула, що перед нею ворог. Радість, яка спалахувала в її серці, коли вона бачила красу, і цим разом примусила її забути про всяку небезпеку.

Несподівано золотий промінь блиснув на шоломі розбійника: він, мабуть, повернув голову.

— Ой, леле, — прошепотіла Майя, — тепер уже напевне кінець.

— А підійди-но ближче, маленька, — спокійно промовив вартовий.

— Що?! — скрикнула бджілка. — Як? То ви виділи мене?

— Так, моя дитинко, і вже давно. Ти прокусила дірку в стіні і прокралася аж сюди, тримаючись увесь час розумненько в затінку. Тут ти побачила мене, і вся твоя відвага розсіялась. Правда, так?

— Так, ваша правда. — Бджілка дрижала від страху всім тілом. Отже, вартовий весь час стежив за нею. Вона згадала тепер, що їй оповідали про надзвичайну чуткість цих розбійників.

— Що тобі тут треба? — лагідно спитав вартовий.

Бджілці все ще здавалось, що він дуже смутний, що думки його зайняті чимось іншим і що все це для нього зовсім не має такої ваги, як для неї.

— Я хочу втекти звідси, — відповіла вона. — І одвага моя зовсім не розвіялась, коли я побачила вас. Мене лише злякала ваша сила і ваша краса, і золотий блиск вашої зброї. Але тепер я готова до бою з вами.

Вартовий нахилив голову трохи вперед, подивився на Майю і посміхнувся. Усміх цей був зовсім не злий, і бджілці здалося, що він має якусь таємну силу.

— Ні, маленька, — сказав він майже сердечно, — ми битись не будемо. Ви - могутній народ, але ми сильніші од вас. І ніколи шершун не вийде на герць із бджолою. Коли хочеш, то зостанься тут трохи побалакати зі мною. Тільки недовго: я повинен незабаром розбудити вояків і тобі треба буде вернутись у свою камеру.

— Я чула все про шершунів тільки лихе, — промовила розчулена Майя, — а ви зовсім не злий.

Вояк спокійно подивився на Майю.

— Всюди можна знайти добрих, — відповів він поважно. — Але ми - ваші вороги, не забувай цього. І так буде завжди.

— А хіба ворог повинен бути злим? Коли ви раніше в задумі дивилися в далеч, я

мимоволі забула, що ви жорстокі і що ви мій ворог. Мені здалося, що ви зажурені, я думала, що істоти, огорнені смутком, не можуть бути лихими.

Вояк мовчав, і Майя сміливо заявила:

— У ваших руках влада. Коли ви хочете, то також і випустити мене можете.

Вояк раптом випростався. Панцир його злегка забряжчав і на піднятій руці блиснуло місячне світло, пасма котрого, помало біднучи, падали на браму. Починало світати.

— Ти правду кажеш, — промовив вояк, — я маю цю владу. Її доручив мені мій народ і королева. Але є наказ, що жодна бджола, яка потрапила до твердині, не повинна вийти звідси живою. Я буду вірний своєму народові. — І за хвилину він додав уже тихшим голосом: — Я на собі дізнався, який біль чинить зрада. Коли Шнук покинула мене...

Вражена до краю Майя не знала, що одповісти. Таж і нею керувало те саме почуття: любов до своїх близьких, до свого народу. Вона відчувала, що вже немає іншого способу, крім хитрощів і сили. Кожний виконував свій обов'язок і тому ставав ворожим і чужим другому. Але вояк гейбито назвав чиєсь ім'я? Він говорив про зраду. Таж вона знала Шнук: це була та прекрасна польова бабка, що жила на березі озера, біля водяних лілей. Майя затремтіла від хвилювання: може від цього залежить її рятунок, хоч вона ще сама не знала, як саме. І вона обережно спитала:

— Хто це Шнук, прошу вас?

— А, це не про тебе, маленька. Для мене вона вже загинула і я вже не знайду її.

— Я знаю Шнук, — сказала бджілка, вдаючи спокійну. — Вона належить до сімейства польових бабок і, на мою думку, найкраща з них.

Почувши це, молодий вояк забув про все на світі. Він кинувся до бджілки.

— Як? — скрикнув він, — ти знаєш Шнук? На Бога, скажи скоріше, де вона?

— Не скажу, — тихо, але твердо одповіла Майя. Душа її затріпотіла від стримуваної радости.

— Я одкушу тобі голову, як не скажеш!..

— Все одно тепер чи потім вона буде одкушена. Будьте ласкаві, зробіть це зараз. Я не можу зрадити чарівну польову бабку, котра є моєю найліпшою подругою. Таж ви, очевидячки, хочете полонити її.

Вояк тяжко дихав. Вже почало розвиднятися, і Майя бачила, як поблідло його чоло і скільки страху і тривоги було в його очах.

— Мій Боже, — прошепотів він збентежено, — час будити вояків. Ні, бджілонько, я не хочу заподіяти щось лихе Шнук. Я люблю її над життя. Скажи мені, де я можу знайти її?

— І я також люблю своє життя, — наздогад одповіла розумна бджілка.

— Коли ти скажеш мені, де тепер Шнук, — сказав вояк, — я відпущу тебе. Лети, куди сама хочеш.

Майя бачила, що говорити йому було тяжко і що він увесь тремтить.

— Ви не обдурите мене?

— Слово честі опришка! — з гордістю відповів вояк. Майя дуже хвилювалася. Тепер кожна хвилина мала значення, коли вона хотіла попередити своїх про напад. Але серце її билось піднесено.

— Добре, — сказала вона. — Я вірю вам. Слухайте: знаєте ви старі липи біля палати? За ними містяться широкі луки, а за луками лежить велике озеро. В полудневім куточку озера, там, де в озеро втікає потічок, стоять у воді білі водяні лілеї. Там у комишах живе Шнук. Там ви можете знайти її щодня в полудне, коли сонце стоїть високо на небі.

Вояк притиснув обидві руки до свого білого чола. Він, видно, вагався.

— Так, це правда, — сказав він тихо і застогнав. Важко було вгадати, чи йому боляче, чи радісно. — Вона сказала мені, що хоче полетіти на білі плавучі квіти. Це, мабуть, і є ті квіти, про котрі ти говориш. Ну, а тепер лети. Дякую тобі! — І він відступив від входу. — Опришок дотримує слова, — додав він.

Він і не гадав, що Майя знає про задуманий напад.

— Прощайте! — гукнула Майя і полетіла, задихаючись від зворушення, навіть не подякувавши воякові. Треба було аж надто поспішати.

(Продовження в наступному числі)

ЗАБАВЛЯНКИ

РУЖІ

Діти - Мальви сідають гуртом. За дверима іншої кімнати знаходиться шукач. Коли Мальви оберуть Ружу, шукач заходить і питає:

Мальви, Мальви, світлі лиця,
А де Ружа?

Діти: *Де яснитьcя.*

Шукач: *Де ж яснитьcя?*

Діти: *Пошукай. Чи сідай в зелений гай.*

Якщо шукач відгадає, Ружа дарує йому свій презент. У тому чи іншому випадку гра починається спочатку.

Діти сидять на стільцях, поклавши на коліна стулені докупи долоньки — це комори. Ведучий сипле зерно в комори. Той, хто жмурить, має вгадати комору із зерном. Якщо вгадає — стає ведучим.

Ведучий: *Я зернятко споре*
Сиплю до комори.
Де в коморі вікна -
Там зернятко кріпне.

Оксана КРУШЕЛЬНИЦЬКА

ДЯТЕЛ

Тук - тук - тук, тук - тук - тук ! —
Чути в лісі твердий звук.
Раптом — трісь! Й нема вже - тук!
Обламався, видно, сук.

Треба бігти всім шукати,
Щоб нам дятла врятувати.
Бо як ліс почне хворіти, —
Дятел знає, що робити.

Ми шукали у травичці,
В старім листі і у гличці.
А коли, втомившись, сіли,
Враз страшенно всі зраділи:
Бо почувся рідний звук :
Тук - тук - тук, тук - тук - тук !

ОСІННІ КВІТИ

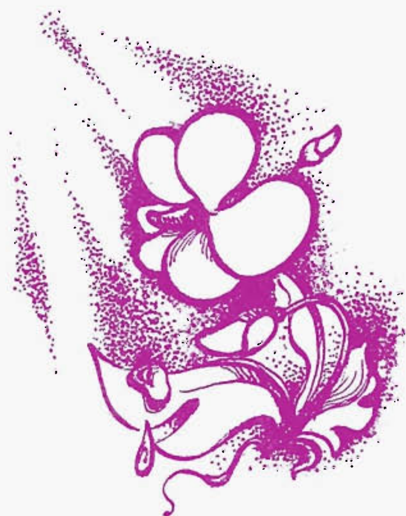
Порожньо пізньої осени у полі й на луках. Годинами можеш іти по стерні, і ні на чому не зупиниш погляд. Тому так приємно буває, коли при дорозі побачиш пізню квітку. Що ж то за квітка? Та це ж братик. Їх жовто-біло-лілові пелюстки привітно виглядають з-під бурувато-сірих відмерлих трав. Приємно дивитися на цю ніжну квітку, що не злякалась їдких жовтневих туманів, холодних дощів, і мимоволі згадується весна. Бо ці самі братики зустрічалися нам навесні. Це ж з них квітникарі вивели десятки сортів декоративних братків — білих, темно-синіх, пурпурових.

Чому ж братки цвітуть і на весні, і восени? Низькорослим квітам на луках улітку живеться не дуже добре, їх затіняють високі трави, хліба. Ніякий метелик не доберется до такої квітки, та й мало соняшного світла дістається їй. Ось чому братки, вогники, дзвінець та деякі інші низькорослі рослини поспішають відцвісти весною, коли ще не піднялися хліба на полях і високі злакові трави на луках. Такі ж умови настають для них і восени, після жнив. Тепер вони зацвітають удруге. Золоті калюжниці, що ростуть на мокрих місцях, іноді наполовину у воді, також вкрились яскраво-жовтими блискучими квітками. Вони мають досить вологи, поживних речовин і можуть цвісти двічі на рік.

Тому, дітки, не дивуйтесь, коли побачите деякі квіти навіть в осінню пори на луках чи в полі.

Наталія Кібець

Осінь, 1994 р. Міннеаполіс, Міннесота

Ілюстр. Еріки СЛУЦЬКОЇ

ДИВНІ ГОСТІ У РЕДАКЦІЇ «ВЕСЕЛКИ»

Пані редакторка «Веселки» тільки ввійшла до своєї редакції, як її секретарка їй сказала: «До вас прийшли гості».

— А де вона? — спитала пані редакторка, скидаючи плаща.

— Там, у вашій редакційній кімнаті.

— Ви їх привітали, попросили сідати, як годиться?

— Так, я їх привітала, — відповіла секретарка, — і поклала їх на ваш письмовий стіл.

— Гостей поклала на стіл? — здивувалася пані редакторка.

Але секретарка тільки всміхнулася:

— Це такі гості, що їм місце на столі. Погляньте самі!

Пані редакторка ввійшла до редакційної кімнати і побачила на своєму столі три книжечки. Та що найдивніше, що всі ті книжечки заговорили людськими голосами. Промовили всі одним хором:

—Добрий день , пані «Веселко»!

— Добрий день і вам, — відповіла їм пані редакторка чемно. — Дуже гарно, що завітали до нашої редакції. Нашим читачам буде дуже цікаво познайомитися з вами.

— І ми хочемо познайомитися з вашими читачами, — відповіла книжечка із малюнком двох дітей на обкладинці.

— Тоді добре, — зраділа пані редакторка. — Я проведу з вами розмову, а по-вченому це зветься інтерв'ю, та напишу про неї до наступного числа «Веселки». Прошу дуже, розкажіть мені го черзі кожна про себе. Хто починає?

Тут виступила зелена книжечка з дивним образком на обкладинці. На ньому — три хлопці говорили зі старенькою жінкою. А жінка ця чомусь дуже виглядала на чарівницю із казки. Отже, ця книжечка почала:

— Я називаюся «Три правди». Мене написала бабуся Катерина Перелісна. Ці діти, які читають українські книжечки, певно, вже чули про неї. Вона написала чимало віршиків, пісеньок, сценок і казок для малих дітей. Пані редакторка зраділа:

— О так, про неї знають українські діти. А що ж поробляє тепер бабуся Катерина?

— Вона вже дуже старенька та хвора, — відповіла зі смутком книжечка «Три правди». — Але я йду у світ, між українських дітей і буду говорити за неї, скажу все, що вона хотіла їм сказати.

— А що ви, шановна книжечко, хочете їм сказати?

— Цього я зрадити не можу, але це щось дуже важливе. Як бачите, це не одна правда, але аж три правди разом, — відповіла книжечка. — Але зате я хочу сказати щось інше цікаве, про себе. Мене б і не видали і я не змогла б прийти до вас, якби не два добродії - меценати. Вони заплатили за те, що мене надрукували.

— А можна знати, хто це такий? — зацікавилася редакторка.

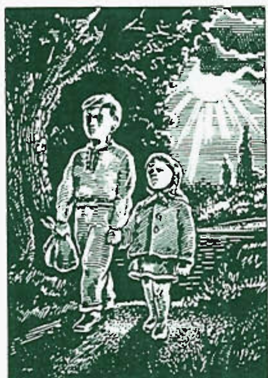
— Один - це старенький дідусь - пан Василь Саламон із Торонто. У нього немає своїх дітей, то він хотів, щоб інші українські діти мали що читати. А другий добродій, - ось розгорніть мене, то й побачите його світлину. На оцій сторінці...

Пані редакторка розгорнула «Три правди» і аж охнула з дива. На неї дивився зі знімки зовсім маленький хлопчик у білій сорочинці, на вишиваній подущинці.

— Це ваш добродій, книжечко? — спитала недовірливо редакторка. — Та ж йому навіть рочку немає. А читати то вже певно не вміє ще. І звідкіля він взяв би грошей, щоб заплатити за друкування книжки?!

— Це дуже просто, — відповіла «Три правди». — Цей хлопчик, Юліянчик Ломаґа, із Торонто в Канаді, має дуже добрих Дідуся і Бабусю. Це вони заплатили за мене - для свого любого внучка. А Юліянчик скоро підросте і буде мене читати. І тому, що Дідусь та Бабуся такі добрі - мене буде читати ще інших десять тисяч українських дітей. По всьому світі. І всі будуть вдячні добродіям, а між ними й Юліянчикові. І

ІВАН БОДНАРЧУК

ЗА ЗБРУЧ

всі будуть знати про нього - і може попросять своїх дідусів і бабусь, щоб заплатили, або «зафундували», на їх ім'я якісь книжечки... Тоді вони станути такі знані й славні, як і Юліянчик.

— Я так думаю, що багато дітей цього схоче, — відповіла пані редакторка. — А якби хто хотів це зробити, то куди йому звертатися?

— Зараз вам скажемо. Ось наша адреса! — втрутилася книжечка з образком матері з донею на обкладинці.

І вона гарні і виразно проказала адресу, а пані редакторка записала і тут подає вам:

Українські Працівники Літератури для Дітей і Молоді **UKRAINIAN WRITERS FOR CHILDREN AND YOUTH, 2199 Bloor Street West, Toronto, Ont. CANADA M6S 1N2**

А коли пані редакторка записала цю адресу у своєму записнику, сказала:

— Дуже добре, книжечко «Три правди», але дві твої посестри теж хочуть щось про себе сказати. Прошу дуже.

Дві другі книжечки взялися за руки і разом промовили:

— А нас обидві написав один письменник - Іван Боднарчук. Він був довгі роки головою Працівників Літератури для Дітей і Молоді в Торонто. Він уже не живе. Але він нас написав та залишив гроші, щоб нас надрукувати. А його дружина, пані Емілія, постаралася, щоб нам дали гарні образочки та надрукували нас.

— Це дуже гарно, — відповіла пані редакторка, — але може скажете тут, що ви цікавого несете нашим дітям?

Тоді почала говорити книжечка із малюнком матері з донею:

— Я називаюся «Квіточка прибраній матусі». Це назва одної зі сценок, що в мені. Вона призначена на велике і гарне свято, День Матері, що його відзначають українські діти кожного місяця травня. Але маю й інші сценки: про велику нашу письменницю Лесю Українку, коли вона була ще маленькою дівчинкою; про дітей з Канади, які перебували разом на літніх таборах. Ну, й мусить бути у мене сценка про того Святого, що Його діти найбільше люблять: про Святого Отця Миколая.

— Це значить, хто вас дістане, зможе вивести ці сценки, щоб усі їх побачили і почули? — спитала пані редакторка.

— О, так! І тоді почує це багато-багато дітей та старших людей: всі, хто прийде на цю виставу. Але й кожній дитині можна читати, що в мені написано, бо ці сценки читаються цікаво, ніби казки.

— Я певна, що багато українських дітей зацікавиться вами, книжечко! А що маєте сказати ви? — звернулася редакторка до книжечки з дітьми на обкладинці.

— Я називаюся «За Збруч». Ви, пані редакторко, певно, знаєте, що Збруч - це ріка в Україні. Колись давно, вже шістдесят років тому, вона ділила дві частини України: одна належала до Польщі, друга була ще в гіршій неволі: у Совєтському Союзі, під Росією. У цій саме другій частині росіяни забрали одного року весь хліб у людей і настав страшний голод. Від нього померло багато людей, і навіть дітей. А багато дітей стали сиротами, бо їх батьки померли, або їх забрали в неволю, вивезли далеко.

— Так, ми всі добре знаємо про це, — сказала пані редакторка. — І цього року відзначували по всій Україні цю страшну річницю - шістдесятиліття Великого Голоду 1933 року. І ми, по всіх чужинах згадували її теж і молилися за тих, хто тоді невинно згинув... Їх ніхто із нас, українців, не повинен забути!

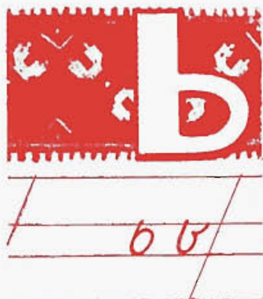
— Тому й написав мене пан Боднарчук, — відповіла «За Збруч». — Я розказую про дітей, які самі, бідні сирітки, втікали від ворогів за Збруч. Там теж не було добре, але краще, як під Совєтським Союзом. І це не одиноке оповідання в мене - їх там є більше, і всі розповідають про добрих і відважних дітей...

— Я дуже рада, що ви всі три прийшли до мене. Я напишу про вас у «Веселці», щоб почули про вас усі наші читачі. Мабуть, багато з них схоче вас прочитати. Але скажіть мені, де можна буде вас знайти?

— Це дуже легко, — озвалася «Три правди». За нами треба питати в українських кни-

(Закінчення на стор. 15)

У „ВЕСЕЛЦІ" ГОСТЮЄ „БУКВАРИК"

З УКРАЇНИ

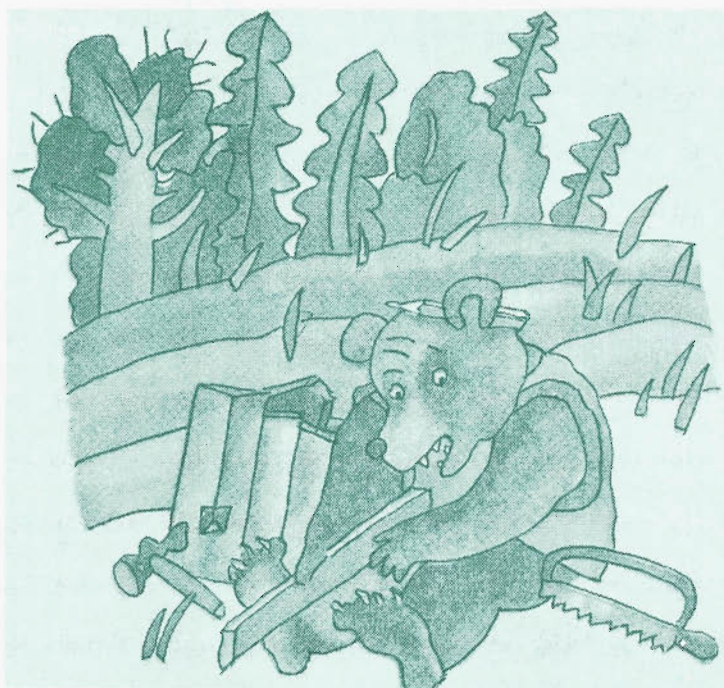
ньо

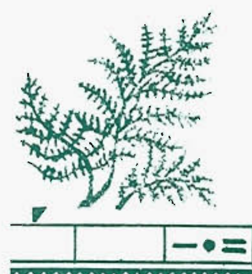
льо

сьо

тьо

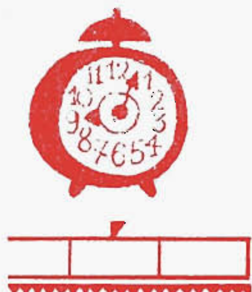
дьо

Поховались за пеньки
Довгоногі хлопчаки.
У картузиках руденьких
Називають їх ...

(Опеньки)

Я — не шість!
Я — м'який знак!
Це повинен знати всяк.
Я не літера нова,
Я пом'якшую слова.
Забігаю аж в кінець
Я у слові...

Г. Чубач

Півень, горобець, ведмідь —
Знак м'який в словах стоїть.
Журавель, дельфін і рись —
М'який знак — не помились!

О. Кононенко

Не спить ведмідь, а сидить.
Робить вулики ведмідь.
Ласуватиме деньком
Солодесеньким медком.

окунь — окуні
карась — карасі
кінь — коні
лось — лосі

Сів Сень на пень,
Просидів цілий день.

 , ень

 , ень

Опеньки з'явилися — літо скінчилося.

Ластівки низенько літають — дощ обіцяють.

ЗАПРОШУЄМО В ГОСТІ

СМАЧНІ ВАРЕНИКИ

Ну й смачні вареднички
У сметані!..
Ми насиплем в мисочку
Для Оксани.
З сиром у тарілці —
Юрасеві.
А ось цей вареничок —
Горобцеві.
В маслі — з бараболькою,
Ще й в макітрі —
Для гостей веселих
Та привітних.

Віра Багірова

Діти з Івано-Франківського дитячого садочка „Сопілка" дуже люблять свою землю. На свято „Рідна Україна" вони вдягнулися в національне вбрання. Деклямували вірші поетів Прикарпаття — Віри Багірової, Марії Бабій, Романа Юзви .Танцювали ,співали.

Вихователі й діти з задоволенням грали ролі в п'єсі „Чарівна тилинка", де зайчик, лисичка та сорока зайшли в залю на свято й розказали про себе весняну казку.

Своїх гостей діти-франківчани частували варениками. На святі вони познайомилися з журналом „Веселка", з Ню Джерзі (Америка). І всіх веселчан та читачів журналу запрошують до себе в гості до танцю, пісні і, звичайно, на вареники. Отож пишіть їм: Україна, 284006, м. Івано-Франківськ, вул. Будівельників, 14, Ганні Березняк.

ДИВНІ ГОСТІ...

(Закінчення зі стор. 13)

гарнях, або написати до книгарні «Арка-Захід» у Торонто, в Канаді. Ось вам і адреса:

«Arka-West» 2282 Bloor Street West Toronto, Ont, CANADA M6S 1N9

— А ще я хочу додати, — обізвалася «Квіточка», — що за кожну книжечку, яку тут, в Америці, Канаді, або Західній Европі, чи в Австралії, куплять українські діти, — працівники Літератури для Дітей і Молоді зможуть вислати десять таких книжечок в Україну. Там люди не мають грошей, і діти можуть діставати нас тільки як дарунки з-за моря. А вони там дуже люблять читати! Там тепер будується Українська Держава і дітям треба багато такого пізнати, про що давніше вороги не дозволяли говорити. Отже там ми дуже потрібні!

— Добре, добре, ми не забудемо і про це написати, — згодилася радо пані редакторка. — Дякую вам дуже, дорогі книжечки, що прийшли в гості до «Веселки». Я знаю, що так само радо привітають вас усі українські діти по всьому світі.

Книжечки поклонилися чемно та рядочком вийшли за двері, а пані редакторка сіла за свій стіл до праці.

У парку. Мал. Юліянки Слуцької (6 років) з міста Ужгорода, Україна.

Веселка

журнал для дітей

the Rainbow

a children's magazine.

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!

ЮНІ ДРУЗІ!

ВЕЛЬМИШАНОВНІ МЕЦЕНАТИ ТА ДОБРОДІЇ!

Цього року «ВЕСЕЛКА» відзначила свій 40-річний Ювілей. Це заслуга всіх нас, що «ВЕСЕЛКА» упродовж стількох років виконує свою виховну ролю серед українських дітей діяспори, є першим приятелем для всіх, хто любить рідне слово. Тож продовжуймо це добру справу — для дітей і для себе!

Закінчується 1994-ий рік! Наближається 1995-ий!

«ВЕСЕЛКА» збереже своїх читачів, якщо Ви вчасно подбаєте про передплату! Просимо всіх, хто постійно передплачує «ВЕСЕЛКУ» для своїх дітей і внуків, а також друзів в Україні, не забути поновити замовлення.

Запрошуємо новоприбулих з України прилучитися до «ВЕСЕЛКИ»!

Сподіваємося на підтримку меценатів і добродіїв, які дорожать рідним словом!

Наша адреса:

VESELKA
30 MONTGOMERY ST.
JERSEY CITY, N.J. 07302

Редколегія «ВЕСЕЛКИ»